

PERSMEDEDELING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Aalst, 11 april 2016

Bouw van 4 visdoorgangen op de Aa in de gemeenten Kasterlee, Lille en Vorselaar

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is gestart met de het bouwen van vier visdoorgangen op de Aa in de gemeenten Kasterlee, Lille en Vorselaar. Die moeten ervoor zorgen dat de vissen opnieuw stroomopwaarts kunnen zwemmen en hun paaiplaatsen kunnen bereiken. 67 van de bijna 200 Europese zoetwatervissoorten zijn bedreigd in hun voortbestaan door menselijk ingrijpen op de waterlopen. Voor ongeveer de helft van deze vissoorten komt dit omdat ze niet vrij kunnen migreren door de waterlopen.

Nu worden de vissen in de Aa opgehouden door vier regelbare stuwen waardoor er geen vrije migratie mogelijk is. De Aa is aangeduid als prioritaire migratie-as omwille van zijn belangrijke verbindingfunctie voor vissen van de Kleine Nete naar enkele ecologisch waardevolle bovenlopen (de Visbeek, de Grote Kaliebeek en de Bosbeek). Door de aanleg van de visdoorgangen willen we beekvissen zoals bierpje, rivierdonderpad, kleine modderkruiper, kopvoorn, serpeling,... verdere herstelkansen bieden in het Netebekken. De realisatie van deze visdoorgangen is zowel belangrijk voor de realisatie van de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water als voor de natuurdoelen van de Europese Habitatrichtlijn. De Vlaamse Milieumaatschappij maakte als beheerder van de Aa de plannen op en staat in voor de uitvoering van het project. De aanleg van de visdoorgangen gebeurt met financiële steun van het Visserijfonds van het Agentschap Natuur en Bos.

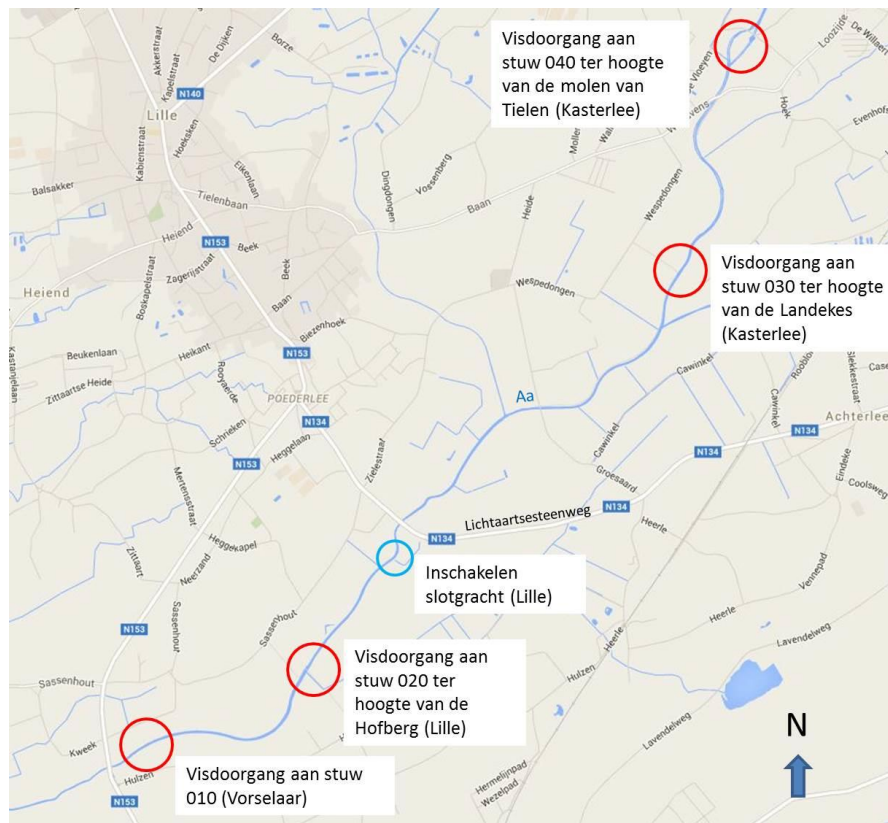
Timing en duur van de werken

De globale planning van de werken:

- Visdoorgang in Lille aan stuw 020, inschakelen meander: april 2016 –september 2016
- Visdoorgang in Kasterlee aan stuw 030 (ter hoogte van de Landekes): najaar 2016
- Visdoorgang in Kasterlee, aan stuw 040 (ter hoogte van de watermolen van Tielen): najaar 2016 – voorjaar 2017
- Visdoorgang in Vorselaar aan stuw 010: voorjaar 2017- zomer 2017

De timing is afhankelijk van de weersomstandigheden. De werkzaamheden zullen 300 werkdagen duren. De laatste visdoorgang zal afgewerkt worden tegen midden 2017. De werken zijn ondertussen gestart voor de visdoorgang in Lille.

Locatie van de visdoorgangen:

Hoe werken de visdoorgangen?

Voor de visdoorgangen aan stuw 010 in Vorselaar en stuw 030 in Kasterlee wordt er een nevengeul gegraven van ongeveer 130 m lang rondom de stuwconstructies. De werking is te vergelijken met een gewone trap. Er worden een aantal 'treden' gebouwd die telkens een hoogteverschil van 10 cm overwinnen. Daarover kunnen vissen wel stroomopwaarts zwemmen.

Ter hoogte van stuw 020 aan de Hofberg in Lille wordt er op de linkeroever een lange nevengeul van zo'n 300 m uitgegraven langs een oude zijarm van de Aa. Door de grote lengte van de nevengeul is het niet nodig om trappen in de nevengeul te voorzien.

De werking van de visdoorgang aan stuw 040 in Kasterlee is iets complexer. Cruciaal voor deze site is dat de watermolen blijvend kan functioneren én dat er geen opstuwing plaats vindt in het opwaartse gebied. De

aanwezige stuw zal in tegenstelling tot de huidige situatie neergelaten worden. Er wordt een nevengeul gegraven afwaarts van de bestaande stuw tussen de hoofdloop van de Aa en de molenarm van de Aa.

Het hoogteverschil wordt opgevangen met 16 trappen. Het water van de Aa zal standaard langs de nevengeul stromen. Bij hoog water zal ook water langs de noodgeul en de molenarm stromen. In functie van de werking van de molen kan blijvend gestuwd worden. Op die momenten zal vismigratie niet mogelijk zijn. Het huidige peilbeheer op de Aa blijft behouden en wijzigt niet door de aanleg van de vier visdoorgangen. Per visdoorganglocatie worden er eveneens een aantal hengelsteigers geplaatst.

Meer dan alleen visdoorgangen

Samen met het bouwen van vier visdoorgangen wordt er net ten zuiden van de Lichtaartsesteenweg in Lille een verbinding met een oude slotgracht gerealiseerd op de linkeroever van de Aa. Het aangeslibde tracé van de slotgracht wordt dieper uitgegraven en onder de Sluisweg wordt er een betonnen koker voorzien. Doordat er opwaarts geen verbinding wordt gemaakt zal er slechts een beperkte stroming optreden in de gracht. Door het integreren van de slotgracht met de Aa kunnen er meer watergebonden biotopen ontwikkeld worden. Bovendien zal deze aantakking nadien een ideale paaipplaats worden voor vissen. De graafwerken voor de aantakking van de slotgracht en voor de visdoorgang aan de Hofberg zullen gebeuren onder archeologische begeleiding.

Meer info over vismigratie op <https://www.vmm.be/water/beheer-waterlopen/vismigratie>